

PLAN ODNOWY MIEJSCOWIŚCI WIEŻA

Załącznik do Uchwały Nr XXXIII/235/09
Rady Miejskiej Gminy Gryfów Śląski
Z dnia 29 września 2009r.

**Mieszkańcy i Rada Sołecka wsi Wieża
wspierani przez Burmistrza i Radę Gminy Gryfów Śląski**

PLAN ODNOWY MIEJSCOWIŚCI WIEŻA

**POŁOŻONEJ W GMINIE MIEJSKO-WIEJSKIEJ GRYFÓW ŚLĄSKI
NA DOLNYM ŚLĄSKU**

Na lata 2009-2017

**Opracowany zgodnie z zasadami zrównoważonego rozwoju i AGENDY 21
PLAN REALIZUJE STRATEGIĘ ZRÓWNOWAŻONEGO ROZWOJU MIASTA I GMINY GRYFÓW
ŚLĄSKI**

PLAN ODNOWY MIEJSCOWOŚCI WIEŻA

„Plan Rozwoju Miejscowości Wieża” został przygotowany przez zaangażowanie, poświęcenie czasu i wiedzy osób reprezentujących społeczność Naszej Wsi. Odpowiadając na zaproszenie Rady Sołeckiej i władz Gminy, uczestniczyły aktywnie w warsztatach. W czasie spotkań mieszkańcy / lokalni liderzy, radni, przedsiębiorcy, młodzież/ sami wspólnie opracowywali Plan, korzystając z pomocy zewnętrznych konsultantów i moderatorów.

Metoda pracy nad dokumentem została opracowana przez Andrzeja Ruszlewicz, na podstawie materiałów UMBRELLA PROJECT UNDP i Fundacji „Zielona Akcja”.

Pomocy w postaci: konsultacji, moderowania prac warsztatowych, oraz redakcji dokumentu udzieliła Fundacja „Partnerstwo Izerskie Bogactwem Trójgranicza” 59-620 Gryfów Śląski, Ubocze 300, NIP 6161505748 w ramach projektu „Partnerstwo lokalne na rzecz rozwoju obszarów wiejskich Pogórza Izerskiego” L/02/076/2006 na podstawie Deklaracji Partnerskiej.

Współautorzy Planu Rozwoju Miejscowości WIEŻA:

1. Katarzyna Walory
2. Kula Marek
3. Guzy Jerzy
4. Tyszkowiec Elżbieta
5. Budzan Marek
6. Wesołowska Cecylia
7. Hryniewicz Alicja
8. Hryniewicz Artur
9. Krawczyk Stanisław
10. Wesołowska Marzena
11. Budzan Łukasz
12. Tyszkowiec Franciszek
13. Krawczyk Danuta
14. Krawczyk Tomasz
15. Kuba Krzysztof
16. Kuba Helena
17. Guzy Danuta
18. Głowacki Stanisław

Konsultanci prowadzący i moderatorzy:

1. **Bożena Mulik**, Chmielęń, tel.605898971, email: jedenastkaizerska@jedenastkaiz.nazwa.pl
2. **Alicja Sławińska**, Chmielęń tel. 606825665, email: alisslaw@op.pl

PLAN ODNOWY MIEJSCOWIOŚCI WIEŻA

Spis treści

I

WSTĘP

Metoda pracy

Charakterystyka miejscowości

Opis ogólny miejscowości

Planowane kierunki odnowy miejscowości (cele i wizja)

II

INWENTARYZACJA ZASOBÓW SŁUŻĄCYCH ODNOWIE MIEJSCOWOŚCI

Położenie i zabudowa

Środowisko przyrodnicze

Dziedzictwo kulturowe

Mieszkańcy i ich aktywność

Gospodarka

III

OCENA MOCNYCH I SŁABYCH STRON ORAZ SZANS I ZAGROŻEŃ MIEJSCOWOŚCI

Analiza SWOT

IV

OPIS PLANOWANYCH ZADAŃ INWESTYCYJNYCH I PRZEDSIĘWZIĘĆ AKTYWIZUJĄCYCH SPOŁECZNOŚĆ LOKALNĄ I ICH SZACUNKOWY KOSZT

V

LITERATURA

PLAN ODNOWY MIEJSCOWOŚCI WIEŻA

WSTĘP

Informacje ogólne

Plan Odnowy Miejscowości Młyńsko powstał dla uporządkowania rozwoju i odnowy naszej wsi oraz potrzeb mieszkańców oraz sprostania wyzwaniom XXI wieku. W czasie opracowywania Planu przyjęliśmy, że będą nami kierowały dwa podstawowe uwarunkowania:

- Zasada zrównoważonego rozwoju
- Zasady Agendy 21

Zasady zrównoważonego rozwoju zostały przez nas wszystkich ustanowione w 1997 roku, w którym przyjęliśmy Konstytucję Rzeczypospolitej Polskiej. W art.5 Konstytucji jest zapisane: Rzeczpospolita Polska ... zapewnia ochronę środowiska, kierując się zasadą bezpieczeństwa ekologicznego współczesnemu i przyszłemu pokoleniom”art.74.

Idea zrównoważonego rozwoju wynika z konieczności sprostania wyzwaniom nowego tysiąclecia. Po żywiołowym rozwoju przemysłowym, nieograniczonym korzystaniu z zasobów naturalnych oraz beztrósznym zanieczyszczaniu i przekształcaniu środowiska przyrodniczego, przyszedł czas na refleksję i zmianę postaw. Życie bez wody zdatnej do picia, gleb dających nam bezpieczną żywność, czy roślin odnawiających zasoby tlenu jest niemożliwe. Przedstawiony przykład przedstawia nam powiązanie i zależność między człowiekiem a życiem na Ziemi.

Przyjęta przez nas zasada **zrównoważonego rozwoju to zgoda na rozwój gospodarczy i społeczny w harmonii z poszanowaniem przyrody**. Podstawową zasadą zrównoważonego rozwoju to „myśleć globalnie, działać lokalnie” powinna przejawiać się we wszystkich naszych działaniach, także polityków i władz. Obszar i środowisko przyrodnicze powinien pozostać nienaruszony i służyć pokoleniom, które będą po nas. Trochę dobrej woli z naszej strony, aby postępować zgodnie z zasadami zrównoważonego rozwoju.

Czym na poziomie wsi i społeczności lokalnych jest zrównoważony rozwój?

Zrównoważony rozwój wsi to taki kierunek rozwoju społecznego i gospodarczego, który w zaspokojeniu potrzeb naszych mieszkańców nie doprowadza do zniszczenia środowiska przyrodniczego. Taki rozwój nie oznacza zahamowania procesów gospodarczych we wsi kosztem działań chroniących środowisko. Oznacza to harmonijny zrównoważony rozwój w wymiarze ekologicznym, ekonomicznym i społecznym z pełnym uwzględnieniem ładów przestrzennego.

Podstawą są trzy zasady:

1. Równość szans w dostępie do zasobów i odprowadzania zanieczyszczeń – filozofia sprawiedliwości międzypokoleniowej.
2. Równość szans pomiędzy człowiekiem i przyrodą. Funkcjonowanie cywilizacji ludzkiej z zachowaniem trwałości podstawowych procesów przyrodniczych wraz z ochroną różnorodności biologicznej.
3. Równość szans między tym, co lokalne a ponad lokalne. Potrzeby ogólnospołeczne są zaspokajane na równi z potrzebami lokalnych społeczności.

Dążąc do zrównoważonego rozwoju powinniśmy wdrażać podstawowe procesy:

- Ograniczenie zużywania odnawialnych zasobów do granic możliwości ich odtwarzania.
- Ograniczenie zużywania nieodnawialnych zasobów do skali pozwalającej na zastępowanie ich odpowiednimi substytutami.
- Stopniowe eliminowanie substancji niebezpiecznych i toksycznych.

PLAN ODNOWY MIEJSCOWOŚCI WIEŻA

- Utrzymanie skali emisji zanieczyszczeń i zakłóceń aby nie przekroczyły pojemności asymilacyjnej środowiska.
- Stała ochrona różnorodności biologicznej.
- Uspołecznienie procesów podejmowania decyzji na poziomie parlament, samorząd, społeczność lokalna.
- Tworzenie warunków dla zdrowia każdego człowieka.

Szanse na zrównoważony rozwój w wiosce są zależne od czynników, na które wszyscy mamy bezpośredni i pośredni wpływ:

- Mieszkańcy wsi oraz władze gminy wspólnie opracują i wdrożą strategię zrównoważonego rozwoju gminy, plan odnowy miejscowości.
- Rada Sołecka i Rada Gminy, będą głównymi animatorami swoich „małych ojczyzn”, na nich będzie spoczywał główny ciężar pobudzania, organizowania, realizowania działań zrównoważonego rozwoju.
- Podstawą powodzenia jest wysoka świadomość ekologiczna społeczeństwa.
- Społeczność lokalna aktywnie powinna włączyć się w realizację działań przyjętych w Planie Odnowy Miejscowości.
- Jeśli nie będzie aktywności mieszkańców, zrozumienia to skuteczność realizacji planu będzie zagrożona i niewykonalna.

Agenda 21 to dokument przyjęty w 1992 roku na Szczycie Ziemi i określony jako program działań na rzecz zrównoważonego rozwoju w perspektywie XXI wieku. Agenda 21 uwzględnia globalną, krajową i lokalną (gminną, wiejską) skalę działań w sferze ekologicznej, społecznej, gospodarczej i przestrzennej.

Lokalna Agenda 21 to uspołeczniony, partnerski i dynamiczny proces planowania zmierzający do osiągnięcia celu, jakim jest trwały i zrównoważony rozwój wsi. Lokalna Agenda 21 oznacza w praktyce konieczność budowania we wsi:

- Współpracy partnerskiej na rzecz zrównoważonego rozwoju między samorządem, mieszkańcami, biznesem, organizacjami pozarządowymi i lokalnymi liderami.
- System informacji o zasobach wsi.
- Planu rozwoju wsi opartego na zrównoważonym rozwoju.
- Systemu społecznego monitoringu realizacji Planu (lokalnej Agendy 21).

Decyzja o opracowaniu planu odnowy miejscowości mieszkańcy Wieży podjęli sami i postanowili, że będzie zgodny z zasadami zrównoważonego rozwoju. Mieszkańcy postanowili włączyć się aktywnie w proces działania odnowy wsi, który daje nam możliwość w rozwój naszych miejscowości, zachowanie i ochronę dziedzictwa kulturowego. Jest to jedno z źródeł pomocy dla realizacji naszych celów i wymaga od nas dużej aktywności oraz poszukiwania innych źródeł pomocy.

Odnova wsi to proces obejmujący bardzo szerokie spektrum działań, wpływających na podwyższenie jakości życia na wsi i tożsamości mieszkańców. Siłą odnowy wsi są najważniejsze wartości związane z historią, kulturą, tradycją – wszystkim tym, co można objąć pojęciem dziedzictwa kulturowego wsi, zarówno w aspekcie materialnym i niematerialnym. Odnova wsi daje możliwości indywidualnego podejścia wynikającego z charakteru danej wsi. Elementem spajającym wszystkie przedsięwzięcia, charakterystycznym dla tego procesu, jest współdecydowanie mieszkańców wsi w sprawach kierunków rozwoju ich miejscowości. Cały proces odbywa się w formie debaty lokalnej na poziomie sołectwa. Bardzo ważnym czynnikiem warunkującym sukces jest partnerskie podejście do planowanych zadań, aktywność mieszkańców, potrzeba zmian, współpraca mieszkańców i samorządu gminnego. Pełnym wspólnym sukcesem będzie podniesienie i uatrakcyjnienie wsi, gminy, wykorzystanie dziedzictwa kulturowego jako cennego produktu turystycznego.

PLAN ODNOWY MIEJSCOWOŚCI WIEŻA

Koncepcja odnowy wsi powstała w Niemczech w połowie lat osiemdziesiątych ubiegłego wieku. Ważne daty dla tego działania:

- ° 1984 – powstał Europejski Ruch Odnowy Wsi i Małych Miast
- ° 1994 - opracowanie i przyjęcie „Strategii dla wiejskiej Europy”
- ° 1996 – na III Kongresie Odnowy Wsi przyjęto koncepcję rozwoju terenów wiejskich i odnowy wsi w Europie”.

Dokument „Strategia dla wiejskiej Europy” określa trzy podstawowe zasady, które powinny być przestrzegane w rozwoju obszarów wiejskich. Zasadnicza ich treść zawarta jest poniżej.

- Wzajemne powiązania ludzi ze środowiskiem (naturalnym i kulturowym), w którym żyją. Sprawy związane z mieszkańcami i ich aktywnością nie mogą dominować nad potrzebą ochrony środowiska, jak również ochrona środowiska nie może być celem samym w sobie, nie uwzględniając potrzeb ludzi.
- Współpraca i zintegrowane działanie, rozwój lokalny może być skutecznie realizowany tylko dzięki efektywnej współpracy wszystkich zainteresowanych stron. Ważna jest szczególnie współpraca pomiędzy mieszkańcami i gminą. Istotne jest, aby układ współpracy był partnerski, bez dominacji, narzucania woli czy zastępowania w działaniach przez jedną ze stron.
- Konsultacje i zaangażowanie. W planowaniu i realizacji działań należy uwzględnić poglądy i oczekiwania tych, którzy żyją w danej miejscowości. Do realizacji rozwoju powinniśmy w pierwszej kolejności korzystać z zasobów lokalnych - zarówno ludzkich, jak i przyrodniczych, kulturowych, gospodarczych. W proces muszą być aktywnie włączone społeczności lokalne.

Powyższe zasady uwzględniają podstawowe założenia zrównoważonego rozwoju oraz Agendy 21.

Metody pracy. *Jak i dlaczego pracowaliśmy?*

Mieszkańcy wsi Wieża samodzielnie opracowali Plan Odnowy Miejscowości korzystając w ramach realizacji projektu „Partnerstwo lokalne na rzecz rozwoju Pogórza Izerskiego” Programu LEADER+, z pomocy ekspertów Lokalnej Grupy Działania oraz ekspertów zewnętrznych w zakresie metodyki i redakcji końcowej dokumentu.

Czym jest Plan Odnowy Miejscowości?

Plan Odnowy Miejscowości jest sposobem osiągnięcia wyznaczonych celów. Aby osiągnąć wyznaczone cele, jest potrzeba konstruowania wizji i sposobów dojścia do niej. Oprócz typowych elementów planów należy wziąć pod uwagę wartość środowiska, trwałość zasobów środowiska i ich ochrona wytyczają granice podejmowanych działań.

Po co miejscowości Plan Odnowy Miejscowości?

- Tworzenie planu odnowy pozwala mieszkańcom zaplanować przyszłość w perspektywie kilku lat, spojrzeć na miejscowość całościowo i jej obszary aktywności w powiązaniu z sobą.
- Plan Odnowy to dokument opisujący cele, drogi dojścia oraz proces uczestnictwa mieszkańców w przyszłości swojej miejscowości.
- Aby można było ocenić postępy, korygować błędy najlepszą formą jest zapisanie dokumentu w formie Planu, do którego mieszkańcy zawsze mogą wnieść swoje uwagi.
- Budowanie planu umożliwia zaangażowanie władz lokalnych oraz mieszkańców w planowaniu swojej przyszłości. Uwzględnienie różnych opinii, pomysłów i koncepcji

PLAN ODNOWY MIEJSCOWOŚCI WIEŻA

często wymaga consensusu. Można go wypracować podczas otwartej dyskusji nad planem, z którym będą identyfikować się mieszkańcy miejscowości.

- Plan to realistyczna ocena mocnych i słabych stron miejscowości, przyjrzenie się możliwościom, problemom, które mogą się pojawić w przyszłości.
- Plan umożliwia efektywne gospodarowanie zasobami takimi jak środowisko, ludzie, teren, infrastruktura i środki finansowe. Zasoby te są zwykle ograniczone, dlatego też można zaplanować odpowiednie gospodarowanie nimi.
- Plan – to instrument długofalowego zarządzania miejscowością. Wnosi elementy ciągłości i trwałości w poczynania władz gminy, niezależnie od zmieniających się układów politycznych.

Do opracowania Planu Odnowy Wsi władze Gminy zaprosiły wszystkich mieszkańców Wieży, wszystkich których zainteresowała problematyka. Nie wszystkie osoby skorzystały z zaproszenia i możliwości pracy w grupach. Zajęcia odbywały się metodą warsztatową. Prowadzący moderator miał za zadanie, w czasie warsztatów przeprowadzić grupę przez kolejne etapy pracy, pomóc w redagowaniu wyników prac warsztatowych. Wszystkie zapisy w planie zostały samodzielnie wypracowane przez uczestników warsztatów, każdy zapis poddany był ogólnej dyskusji i przyjmowany przez wszystkich zgromadzonych.

W wyniku budowy planu odnowy miejscowości opracowaliśmy:

1. Dokument w wersji pisanej.
2. Grupę zaangażowaną w rozwój wsi.

CHARAKTERYSTYKA MIEJSCOWOŚCI ORAZ PLANOWANE KIERUNKI JEJ ODNOWY.

Jaka jest nasza miejscowość dzisiaj? Jak i gdzie chcemy żyć i mieszkać?

Opis ogólny miejscowości

WIEŻA - wieś łańcuchowa na lewym brzegu Kwisy, naprzeciwko Gryfowa Śląskiego. Nieco rozproszona zabudowa Wieży znajduje się na wysokości 315-330 m.n.p.m. W Wieży mieszkały na koniec grudnia 2008r. 337 osób. Wieś założona została prawdopodobnie przez kolonistów niemieckich, należała do włości Zamku Czocha. Wieś posiada 5 stawów rybnych zagospodarowanych, liczne pomniki przyrody (tulipanowiec itp.) budynki o zabudowie szachulcowej, rozwijające się przedsiębiorstwa kamieniarskie, usługi transportowe, naprawa samochodów

Sołectwo	Liczba ludności		
	Ogółem	K	M
Wieża	337	167	170

Struktura ludności wg wybranych grup wiekowych

Sołectwa	L i c z b a l u d n o ś c i						
	Ogółem	0-3	4-7	8-15	16-18	19-60	pow. 60
Wieża	337	5	10	33	20	226	43

PLAN ODNOWY MIEJSCOWOŚCI WIEŻA

Planowane kierunki rozwoju miejscowości

Celem planowanych inwestycji jest głównie poprawa estetyki wsi i bezpieczeństwa w Wieży. Ich osiągnięcie przyczyni się do rozwoju społeczno-kulturalnego miejscowości, podniesienia standardów życia, a tym samym zahamowania odpływu ludzi młodych.

Wizja odnowy wsi Wieża.

Jak i gdzie chcemy żyć i mieszkać ? Do czego zmierzamy?

Wizja zrównoważonej odnowy wsi przedstawiona została jako cel, do którego będzie się dążyć uwzględniając dobro środowiska przyrodniczego i potrzeby mieszkańców.

Obraz wsi za 10 lat, który określa wygląd wsi, pożądane cechy środowiska przyrodniczego, aktywność gospodarczą, wieś funkcjonalną, wzrost poziomu życia mieszkańców. Wizja pozwoliła na przygotowanie ram, które pozwoliły na wyznaczenie celów i sposobów realizacji w Planie Odnowy Miejscowości. Mieszkańcy Wieży mają swoje marzenia, planują przyszłość swoich rodzin i chcieliby osiągnąć cele, które sobie wyznaczyli.

Przyjęcie 10 lat do okresu programowania pozwala na realne określenie potrzeb, ułożenie według priorytetów ważności działań, które przybliżają nas do wizji.

Hasłowa wizja odnowy wsi Wieża :

**CHCEMY ABY WIEŻA BYŁA WSIĄ, W KTÓREJ LUDZIE SĄ
OTWARCI NA DRUGIEGO CZŁOWIEKA, AKTYWNI
ZAANGAŻOWANI W SPRAWY ZWIĄZANE Z NASZĄ WSIĄ**

Wizja w ujęciu szczegółowym to bardziej rozwinięty obraz wsi :

Wygląd wsi:

- Uporządkowana gospodarka ściekowa, wieś skanalizowana, posiadająca oczyszczalnię ścieków.
- Budynki odnowione, wyremontowane. Dużo nowych obiektów, a zabudowa wsi bardziej zwarta.
- Zadbane zagrody dzięki czemu Wieża jest estetyczna i czysta.
- Pola wokół wsi zagospodarowane.
- Centrum kulturalne funkcjonalne, tętniące życiem.
- Wielofunkcyjne boisko, umożliwiające odbywanie się międzygminnych zawodów sportowych.
- Obiekty przy kościele wyremontowane, parking, wyeksponowane figury, zadbane starodrzew, oznakowane szlaki turystyczne.

Mieszkańcy i ich aktywność:

PLAN ODNOWY MIEJSCOWIŚCI WIEŻA

- Średni wiek mieszkańców ulega odmłodzeniu
- Zmienia się poziom wykształcenia mieszkańców, ludzie młodzi podejmują naukę na uczelniach wyższych, bliskość uczelni pozwala na podniesienie poziomu wykształcenia
- Aktywnie uprawiany jest sport.
- Mieszkańcy założyli swoje stowarzyszenie, ich aktywność pozwala na pozyskanie środków finansowych dla działań i osiągnięcia celów.
- Wzrosła kultura i świadomość wśród mieszkańców wobec ochrony środowiska;
- Społeczeństwo informacyjne.
- Świetlica wraz z placem i pozostałymi obiektami stanie się centrum wsi, w pełni zagospodarowanym, przyciągającym wszystkich mieszkańców.
- Mieszkańcy tworzą wielopokoleniowe społeczeństwo aktywne w działaniu, działające ponad podziałami i różnicami kultur.
- Mieszkańcy mogą spędzać wolny czas aktywnie w Centrum kulturalnym
- Powstanie Dom Spokojnej Starości oraz przedszkole.
- Działająca i aktywna Rada Sołecka wraz grupą mieszkańców, koło Gospodyń
- Odbywają się imprezy / dzień dziecka, dożynki, andrzejki, pieczony ziemniak.
- Szlaki rowerowe i piesze oznakowane i zadbane.

PLAN ODNOWY MIEJSCOWOŚCI WIEŻA

Aktywność gospodarcza:

- Rolnictwo rozwija się poprzez gospodarstwa ekologiczne.
- Miejscowość rozwinie się turystycznie, nacisk zostanie położony na turystykę rowerową, konną, pieszą.
- Większa część mieszkańców pracuje poza miejscem zamieszkania, w pobliskich zakładach, w miejscowościach, które sąsiadują z wsią.
- Wieś dzięki swojemu położeniu i walorom, które posiada, rozwija usługi agroturystyczne. Dzięki aktywności mieszkańców podejmowane są nowe działania.

Cele rozwoju.

Co musimy zrobić?

Cele wynikają z problemów, jakie w chwili obecnej przeszkadzają nam w osiągnięciu wizji rozwoju. Cele mamy zrealizować w całości i w pełni, za to ponosimy odpowiedzialność. Przy realizacji planu opartego o zrównoważony rozwój cele społeczno-gospodarcze muszą być zharmonizowane ze środowiskiem. Granicą podejmowanych działań jest trwałość zasobów środowiska przyrodniczego. Cele powinny być konkretne i mierzalne, realistyczne, osiągalne, określone w czasie, czyli takie, o których można powiedzieć, że zostały wykonane lub nie. Realizacja celów powinna nas doprowadzić do osiągnięcia wizji i satysfakcji z rozwoju miejscowości.

Realizacja celów powinna nas doprowadzić do osiągnięcia wizji i satysfakcji z rozwoju miejscowości.

Wygląd wsi

- Budowa i modernizacja infrastruktury.
- Odnowione domy, zadbane gospodarstwa rolne produkujące ekologiczną, zdrową żywność. Uprawa ziół, pozwalająca na rozwój ziołolecznictwa.
- Poprawa dostępności komunikacyjnej dla mieszkańców i turystów.
- Likwidacja „dzikich” wysypisk śmieci i rozwiązanie problemu odpadów zgodnie z normami ekologicznymi.
- Utworzenie przedszkola.
- Rozwój turystyki i przedsiębiorczości.
- Zadbane, dobrze wyposażone obiekty użyteczności publicznej.

Mieszkańcy i ich aktywność

PLAN ODNOWY MIEJSCOWIŚCI WIEŻA

- Stworzenie domu spokojnej starości i klubów seniora w celu stworzenia różnych opcji spędzenia czasu dla emerytów.
- Budowa Centrum Kulturalnego (świetlica).
- Wzrost aktywności mieszkańców i lepsza współpraca na rzecz rozwoju wsi.
- Dostosowanie świetlicy i innych obiektów do zaspakajania potrzeb mieszkańców z zakresu kultury, rekreacji, wypoczynku, sportu, rozwoju osobistego oraz innych ogólnowiejskich potrzeb.
- Podniesienie poziomu świadomości, wiedzy (wzrost poziomu wykształcenia) i umiejętności mieszkańców.

Aktywność gospodarcza

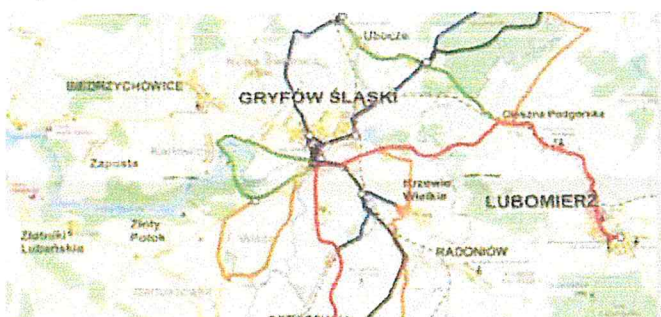
- Dobrze przygotowanie zawodowe i organizacyjne do prowadzenia agroturystyki, turystyki, a co za tym idzie stworzenia nowych miejsc pracy.
- Wytwarzanie produktów poprzez lokalnych wytwórców rzemieślniczych, w tym rzemiosła artystycznego.
- Rozwój usług budowlanych, transportowych.
- Edukacja i szkolenia dla lokalnej społeczności.
- Wykorzystanie wszystkich atutów i walorów wsi historycznych, przyrodniczych.

Powiązanie z planami i działaniami realizowanymi w gminie i regionie.

Plan realizuje cele zawarte w Strategii Zrównoważonego Rozwoju Miasta i Gminy Gryfów Śląski, jak również jest zgodny z opracowanym miejscowym planem zagospodarowania przestrzennego gminy Gryfów Śląski.

INWENTARYZACJA ZASOBÓW SŁUŻĄCA UJĘCIU STANU RZECZYWISTEGO

Położenie i zabudowa

PLAN ODNOWY MIEJSCOWIŚCI WIEŻA

Wieża położone jest w gminie miejsko-wiejskiej Gryfów Śląski, jest to jedno z siedmiu sołectw tej gminy. Zabudowa rozdrobniona, zwarta od strony miasta. Wieś nad rzeką Kwisa.

Środowisko przyrodnicze

Wieś Wieża położona jest po drugiej stronie rzeki Kwisa. Obszary zbiorowisk szuwarowych stanowiących miejsce schronienia i żerowania wielu interesujących gatunków ptaków. W sumie wykazano na tym terenie 101 gatunków ptaków lęgowych i prawdopodobnie lęgowych, w tej liczbie 90 stanowiły gatunki chronione jak: bocian czarny, błotniak stawowy, przepiórka, derkacz, żuraw, kszysk, sóweczka, zimorodek, dzięcioł zielonosiwy, dzięcioł czarny, kłaskawka oraz bielik gnieźdzący się wprawdzie w Górach Izerskich w okolicach Antoniowa, ale mający na tym obszarze swoją główną bazę żerowiskową. Oprócz odpowiednich siedlisk lęgowych dla wielu gatunków ptaków oferuje również w okresie wiosennym i jesiennym dogodne warunki odpoczynku i żerowania dla wielu gatunków przelotnych. Tutaj znajduje się piękne drzewo tulipanowca które jest wpisane jako pomnik przyrody. Z uwagi na położenie Wieży rozciąga się z niego wspaniały widok na Góry Izerskie i Karkonosze.

Gleby na terenie wsi w większości należą do gleb bielicowych i pseudobielicowych, grunty orne tworzą kompleks pszenny górski i zbożowy górski, natomiast użytki zielone średnie i słabe.

Gleby

Wieś ma charakter rolniczy.

Struktura powierzchni gospodarstw indywidualnych

Indywidualne gospodarstwa razem w ha		Liczba gospodarstw
		52
Grupy obszarowe	1-2	19
	2-5	16
	5-7	3
	7-10	7
	10-15	1
	15-50	1
	powyżej 50	3

Na terenie sołectwa przeważają grunty IV – V klasy, użytków rolnych klasy III jest 28,53 ha co stanowi 6,25% ogólnej powierzchni UR. Produkcja rolnicza: to głównie zboża i rzepak, produkcja zwierzęca w gospodarstwach produkujących mleko.

Wszystkie gospodarstwa rolne są w posiadaniu sektora prywatnego. Rolnictwo jest rozdrobnione.

Wśród użytków rolnych, które stanowią 60,51% powierzchni wsi, największą powierzchnię zajmują grunty orne tj. 34,46%.

Użytkowanie gruntów

Lp.	Wyszczególnienie	Pow. ha	% ogólnej pow.
1	Użytki rolne	456,2856	60,51

PLAN ODNOWY MIEJSCOWOŚCI WIEŻA

	w tym		
	grunty orne	259,9003	34,46
	łąki	125,7448	16,68
	pastwiska	70,6402	9,37
2	Lasy i grunty leśne zadrzewione i zakrzewione	177,5500	23,54
3	Grunty zabudowane i zurbanizowane	34,7476	4,61
4	Tereny komunikacyjne	10,6600	1,41
5	Grunty pod wodami	72,0200	9,55
6	Nieużytki	2,5800	0,34
7	Tereny różne	0,2819	0,04
	RAZEM	754,1251	100

Klimat

Wieś Wieża leży w zasięgu regionu pluwiotermicznych - regionu V Kotliny Jeleniogórskiej, z którego występuje piętro b.

Region V Kotliny Jeleniogórskiej „b” charakteryzuje się średnią temperaturą roku – 6,4⁰.

Dziedzictwo Kulturowe

Wieś Wieża założona została prawdopodobnie w II połowie wieku XIII przez kolonistów niemieckich. Najstarszy, zachowany dokument wymieniający nazwę pochodzi z 1924r. Niemiecka nazwa wsi Wiesa od 1937r. Wiese. W niektórych źródłach podawana jest data 1346r. utworzenia wsi. Już wtedy zapewne należała do włości zamku Czocho. Od 1451 do 1703r. znajdowała się w rękach Notitzów a potem üchtritzów i wielu innych właścicieli. W 1497 roku szalała tu zaraza, miejscowość przeżywała ciężkie chwile nawiedzana była przez powódzie, przemarsz wojsk w czasie 30 letniej wojny. Do 1815 roku miejscowość była przygraniczną i należała do Saksonii w przeciwieństwie do Gryfowa Śl. W 1346r. powstał kościół parafialny w górnej części wsi, od 1526r. był to zbór protestancki, który od 1654r. pełnił rolę kościoła ucieczkowego dla protestantów okolicznych miejscowości śląskich. Drugi kościół ewangelicki, graniczny wybudowany w 1669r. w dolnej części wsi służył mieszkańcom Gryfowa Śl. Na przełomie XVII i XVIII. Dolna Wieża była znaczącym ośrodkiem petyzmu/ nurt religijny luteranizmu/ , wywarł on duży wpływ na twórczość znanego niemieckiego teologa protestanckiego Nicolausa Zinzendorfa. Niestety oba kościoły zostały zniszczone w Górnej Wieży 1946r., w Dolnej Wieży 1949r. We wsi czynny był niegdyś kamieniołom bazaltu. W Wieży w 1706r. zmarł Eugenio Casparini znany budowniczy organów, pochodził z Łużyc, który otrzymał od Cesarza Leopolda tytuł honorowego organomistrza cesarskiego. Casparini powrócił na Łużyce, przeszedł z powrotem na protestantyzm i zbudował słynne „Słoneczne Organy” w kościele św. Piotra i Pawła w Görlitz. Jego syn Adam Horatius wybudował organy w kościele św. Erazma i Pankracego w Jeleniej Górze a potem już samodzielnie m.inn. na Jasnej Górze w Częstochowie. Wokół kościoła znajdowały się budowle : sierociniec, wdowi dom, szkoła łacińska i diakonat. Dziś po kościele w Dolnej Wieży nie ma już śladu , trudno jest sobie wyobrazić iż ta historyczna świątynia , w której modliło się wiele pokoleń mieszkańców Gryfowa i w której zgromadzono część dorobku ich życia, mogła tak zniknąć. Po całym kompleksie pozostał jedynie, stojący przy ulicy, barokowy budynek ze znakiem i datą w kłiecu. W świątyniach w Niemczech

PLAN ODNOWY MIEJSCOWIŚCI WIEŻA

wiszą do dnia dzisiejszego dzwony w czasie II wojny światowej, które jak wiele innych śląskich dzwonów nie zostały przetopione na cele wojenne.

Mieszkańcy i ich aktywność

Mieszkańcy Wieży to 337 mieszkańców, wykształcenie średnie. Wieś w której średnia wieku to 40 lat. Obecnie wieś zamieszkiwana jest przez ludność napływową, która osiedla się wraz z dziećmi, co jest dobrym znakiem, odmładzającego się społeczeństwa. Duża aktywność mieszkańców w średnim wieku, działalność Koła Gospodyń Wiejskich oraz Rady Sołectkiej i Sołtysa zmienia obraz Wieży.

Gospodarka

Z uwagi na rozwijające się podmioty gospodarcze na terenie gminy, w tym trzy duże zakłady - Firma „Matusewicz” i Zakłady Mięsne Dariusz i Marek Niebieszczańscy oraz POLMEX, istnieją możliwości zatrudnienia mieszkańców wsi.

Na dzień 31 grudnia 2007 roku stopa bezrobocia w powiecie lwóweckim wynosiła 24,2 %, co przekłada się również na stopę bezrobocia na terenie gminy. Wysoka stopa bezrobocia jest jedną z przyczyn ubóstwa i innych problemów społecznych w gminie.

OCENA MOCNYCH I SŁABYCH STRON ORAZ SZANS I ZAGROŻEŃ MIEJSCOWOŚCI

Na co możemy postawić? Na co musimy uważać?

Analiza SWOT

Zastanawialiśmy się nad tym czy znajdziemy w naszej wsi jakieś mocne strony, które pozwolą nam na wykorzystanie ich do rozwoju. Szukaliśmy również szans w zmieniającym się wokół nas otoczeniu i przewidywalnej przyszłości, które by nam pomogły. Postanowiliśmy też przyjrzeć się krytycznie i zobaczyć nasze słabe strony, które mogą nam utrudnić rozwój, ale też staraliśmy się rozpoznać zagrożenia dla naszej wsi grożące jej z zewnątrz.

Czynniki sprzyjające rozwojowi to **stymulatory rozwoju** tzn. te czynniki, które umożliwią naszej wsi realizację przyjętej wizji i celów planu. Są to czynniki, które wieś może wykorzystać w pobudzeniu własnego rozwoju. Należy do nich zaliczyć:

- Stymulowanie inicjatyw społecznych. Stworzenie warunków do zwiększenia aktywności mieszkańców zarówno w zakresie inicjatyw własnych (własna działalność gospodarcza, zmiana kwalifikacji zawodowych) jak i przedsięwzięć służących mieszkańcom (zagospodarowanie czasu wolnego dzieci, opieka nad osobami znajdującymi się w trudnych warunkach). Temu celowi może służyć powołanie organizacji społecznej oraz organizacji gospodarczej wspierającej przedsiębiorczość i tworzenie dodatkowych miejsc pracy.
- Tworzenie partnerstwa społecznego i zwiększanie udziału mieszkańców rozwiązywaniu problemów wsi. Ma temu służyć odpowiedni przepływ informacji pomiędzy gminą, Radą Sołectką i mieszkańcami oraz informacji zwrotnych od mieszkańców. Wykorzystanie wiedzy i pomysłów lokalnej społeczności to budowanie rozwoju wsi w oparciu o najcenniejszy zasób- potencjał ludzki. Dobra komunikacja to pierwszy warunek zmiany postaw mieszkańców, którzy są często nastawieni obojętnie, a nawet wrogo do działań samorządu.
- Wykorzystanie walorów przyrodniczo- krajobrazowych gminy w promocji wsi, tworzenie dodatkowych miejsc pracy i przyciąganie inwestorów zewnętrznych.

PLAN ODNOWY MIEJSCOWIŚCI WIEŻA

- Przygotowanie szczegółowych projektów do zapisanych celów, przedsięwzięć i zadań planu i staranie się o zewnętrzne fundusze na ich realizację.

Zastanawialiśmy się nad mocnymi i słabymi stronami naszej wsi, które znamy dzisiaj i które wpływają na nasze życie. Odnieśliśmy się również do możliwości i zagrożeń, które mogą się pojawić w przyszłości i jaki mogą mieć wpływ na nasz rozwój. Stawiając na mocne strony i wykorzystując szanse możemy skutecznie zmniejszać negatywny wpływ słabości i zagrożeń.

MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
(dotyczą teraźniejszości, stanu obecnego- cechy, które wyróżniają wieś w sposób pozytywny w otoczeniu, coś na co możemy stawiać- fundament, który sprzyja odnowie) • Walory turystyczne (bliższe położenie do miast i uzdrowisk) • Krajobraz • Roślinność np. pelnik europejski, zawilce, tulipanowce • Pszczelarz, zajmujący się wyrobami z wosku • Ptactwo: bociany, łabędzie, dzikie kaczki, żurawie, bażanty, cietrzewie • Cykliczne imprezy dzień kobiet, dzień dziecka, pieczony ziemniak • Ekologiczna żywność, którą można zakupić (miód, przetwory mleczne, jajka) • Wodociąg, oświetlenie, oczyszczalnia ścieków • Działają : rada sołecka, koło gospodyń wiejskich, świetlica środowiskowa • Trzy znaczące gospodarstwa rolne • Grupa aktywnych ludzi	(dotycząca stanu obecnego- cechy, które ograniczają sprawność i mogą blokować w przyszłości odnowę wsi, cechy, które należy przewyżać) • Słaba komunikacja PKP, PKS • Zły stan dróg • Brak ciągów pieszych (chodników) • Brak kanalizacji • Nieuregulowany ciek wodny • Brak dostępu do neostrady • Brak kompleksu rekreacyjnego (sportowego) dla dzieci i młodzieży • Świetlica nie spełniająca wymogów • Utrudniony dostęp do usług pocztowych • Brak placówki oświatowej • Brak organizacji pozarządowej • Brak zabytków znaczących • Zaniedbany cmentarz katolicki
SZANSE (dotyczą przyszłości wsi, np. realizacji planu odnowy, mogą wystąpić w samej wsi lub w jej otoczeniu, są to możliwości do wykorzystania) • Budowa nowej świetlicy • Organizacja czasu wolnego dzieci i młodzieży • Budowa kompleksu rekreacyjno-sportowego • Ulepszenie komunikacji PKS,	ZAGROŻENIA (mogą wystąpić w przyszłości w samej wsi, bądź w jej otoczeniu, trudności, którym należy stawić czoła, odeprzeć, aby wieś mogła się odnawiać) • Brak aktywności mieszkańców • Patologie społeczne związane z brakiem miejsca i możliwości spędzania wolnego czasu • Brak funduszy • Niebezpieczeństwo związane ze złym

PLAN ODNOWY MIEJSCOWOŚCI WIEŻA

• Poprawa stanu dróg • Doświetlenie wsi • Pozyskanie środków unijnych • Utworzenie organizacji pozarządowych	stanem dróg • Brak miejsca spotkań • Nie pozyskanie środków z UE
---	--

Problemy odnowy miejscowości

Wygląd wsi

1. Brak wystarczającej infrastruktury technicznej miejscowości(chodniki,oświetlenie,drogi).
2. Zaniedbane zabytki.
3. Zaniedbane obejścia wokół posesji.
4. Zaniedbany nie uporządkowany cmentarz katolicki.

Mieszkańcy i ich aktywność

- 1.Wiek społeczeństwa średni z tendencją ludzi młodych.
- 2.Emigracja młodych ludzi za granicę w poszukiwaniu pracy.
- 3.Brak prężnie działającego ośrodka kultury we wsi i w okolicy, skupiające społeczność Wieży
- 4.Patologie społeczne, alkoholizm.
- 5.Brak nowych organizacji pozarządowych.
- 6.Apatia części mieszkańców.
- 7.Zubożenie mieszkańców.
- 8.Brak szkoły i przedszkola.

PLAN ODNOWY MIEJSCOWOŚCI WIEŻA

Aktywność gospodarcza

1. Duże bezrobocie i migracja młodych ludzi do większych miejscowości.
2. Niski poziom wykształcenia.
3. Brak Internetu szerokopasmowego.
4. Rozwijające się firmy jednosobowe.

OPIS PLANOWANYCH ZADAŃ INWESTYCYJNYCH I PRZEDSIĘWZIĘĆ AKTYWIZUJĄCYCH SPOŁECZNOŚĆ LOKALNĄ I ICH SZACUNKOWY KOSZT

Jednym ze źródeł finansowania realizacji Planu odnowy miejscowości jest Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich w ramach działania „Odnowa i rozwój wsi” objętego Programem Rozwoju Obszarów wiejskich na lata 2007 – 2013.

Z pomocy mogą skorzystać miejscowości, w których mieszka do 5 000 mieszkańców, położone w gminach wiejskich lub miejsko-wiejskich. Bezpośrednim odbiorcą pomocy i realizatorem przedsięwzięć musi być gmina, gminna jednostka kultury, organizacja pozarządowa posiadająca status organizacji pożytku publicznego, kościoły oraz inne związki wyznaniowe. Przedsięwzięcia nie mogą mieć charakteru komercyjnego i muszą dotyczyć terenów i obiektów będących własnością gminy, skarbu państwa lub osoby prywatnej.

Przedmiotem naszych starań, które wynikające z potrzeb henrykowskiej społeczności będą realizowane poprzez zadania. Prace będą miały na celu zaspokojenie potrzeb społecznych i kulturalnych lokalnej społeczności oraz rozwój tożsamości społeczności wiejskiej, a także zachowanie dziedzictwa kulturowego wsi Wieża.

Budynek świetlicy, który znajduje się w Wieży to jedno pomieszczenie, wydzielone w budynku z lokatorem, który jest trudnym sąsiadem dla odbywających się działań związanych z działalnością świetlicy. Przeprowadzona analiza wykazała że należy wybudować nową świetlicę wiejską i uruchomić na jej bazie działalność kulturalną, stworzenie swoistego centrum wsi, pobudzi społeczeństwo wsi do aktywnego uczestnictwa w kulturze oraz współtworzenia nowych wartości na wsi poprzez organizację różnego rodzaju imprez kulturalno- oświatowych oraz kultywowania różnego rodzaju tradycji wiejskich, itp. znajdą tam lepsze warunki do działania aktywne w tej chwili grupy mieszkańców, zwłaszcza dzieci i młodzieży.

Poprzez budowę placu zabaw oraz remont i modernizację boiska sportowego stworzy się miejsce spotkań dzieci i młodzieży; będzie to dla tej grupy mieszkańców zachęta i mobilizacja do

PLAN ODNOWY MIEJSCOWIŚCI WIEŻA

uprawiania sportów. Teren boiska stanie się miejscem idealnym do przeprowadzania szkolnych zawodów sportowych, jak również wiejskich uroczystości oraz imprez plenerowych.

Ze względu na atrakcyjne położenie geograficzne i zasoby przyrodnicze Wieża jest miejscowością idealną jeśli chodzi o rozwój turystyki. Stworzenie w Wieży odpowiedniej bazy turystycznej wraz z miejscami noclegowymi, rozwiniętą gastronomią, spowoduje poprawę życia mieszkańców, nowe możliwości zarobkowania a co za tym idzie powrót w te malownicze tereny „Pielgrzymów” zmierzających do szlaku Papieskiego oraz Jakubowego są nieodzownym elementem tego krajobrazu. W tym celu niezbędny jest również remont infrastruktury miejscowości począwszy od dróg dojazdowych a skończywszy na oświetleniu.

CO MUSIMY ZROBIĆ ABY OSIĄGNĄĆ CELE?	W JAKI SPOSÓB OSIĄGNĄĆ CELE?	KTO NAM MOŻE W TYM POMÓC?	ILE CZASU NAM TO MOŻE ZAJĄĆ?	JLE TO MOŻE KOSZTOWAĆ?	SKĄD NA TO WEŻMIEMY FUNDUSZE?
Budowa Centrum Kulturalnego	Pozyskiwanie funduszy Zaangażowanie mieszkańców	Gmina Fundacja	2009-2012	500 000	Gmina Unia Europejska
Budowa kompleksu rekreacyjno sportowego (plac zabaw)	Pozyskiwanie funduszy Zaangażowanie mieszkańców	Gmina Fundacja	2010-2012	300 000	Gmina Unia Europejska Sponsorzy
Uregulowanie cieków wodnych	Zwrócić się z pismami do właścicieli i zarządców	Gmina Połowie Radni Właściciele cieków	2010 - 2011	10.000	Odpowiednie instytucje Unia Europejska
Poprawa stanu dróg i budowa chodników	Wnioski do odpowiednich instytucji	Gmina Powiat Zarząd dróg	2009-2014	Ok.1 000 000	Odpowiednie instytucje Unia Europejska
Zorganizowanie czasu wolnego dzieci i młodzieży	Zaktywizować mieszkańców Zatrudnienie instruktorów Organizacja warsztatów tematycznych	Gmina Rada sołecka Ośrodek kultury Ośrodek pomocy społecznej	2009-~	Do 15 000 rocznie	Gmina GOK, MOPS, Unia Europejska Sponsorzy
Uporządkowanie cmentarza katolickiego	Fundusze Mieszkańcy wsi mogą uporządkować	Gmina Gmina	2015	50.000 2 000	Gmina, UE Sponsorzy

PLAN ODNOWY MIEJSCOWIŚCI WIEŻA

	teren				
Utworzenie organizacji pozarządowej	Zebrać grupę min. 15 mieszkańców	Mieszkańcy Fundacja	2009-2010		
Cykliczne imprezy z prezentacją kulinarnych potraw	Zachęcić najstarszych mieszkańców wsi do przekazywania tradycji	Mieszkańcy Stowarzyszenie gmina	2009	Ok. 2 000 rocznie	Sponsorzy
Promocja wsi	Zaprojektować foldery, pocztówki, plakaty, kalendarze Strona internetowa Wykorzystać mocne strony wsi	Stowarzyszenie Gmina Mieszkańcy Sponsorzy Wydawnictwa	2009	5 000 rocznie	Sponsorzy Gmina Stowarzyszenie (Unia)
Tworzyć bazę agroturystyczną	Zachęcić mieszkańców Promocja wsi Pozyskać fundusze Organizacja szkoleń	ODR Instytucje rolnicze gmina	2010-2013	Ok. 200 00 na gospodarstwo	Wkład własny

REALIZACJA PLANU

Zasady realizacji planu.

- Plan stanowi drogę, po której będziemy razem szli i osiągać kolejne cele rozwoju naszej miejscowości.
- Ważnymi uczestnikami realizacji Planu jesteśmy my jako mieszkańcy. Osiąganie kolejnych celów w dużej mierze będzie uzależnione od naszej aktywności osobistej.
- Bardzo istotne będą działania organizacji pozarządowych, w których sami będziemy działali lub, które zachęcimy do współpracy.
- Gmina będzie aktywnym ośrodkiem pobudzającym i wspierającym realizację naszego Planu.
- W celu aktywnego włączenia nas jako mieszkańców do realizacji przedsięwzięć, Rada Sołecka włączy się do opracowania programu współpracy pomiędzy organizacjami pozarządowymi a samorządem. W programie zostaną określone formy i metody współpracy, zasady wymiany informacji, wspierania działań organizacji pozarządowych.

PLAN ODNOWY MIEJSCOWOŚCI WIEŻA

- Coroczne spotkania związane z oceną realizacji Planu będą również służyły do planowania działań na najbliższy rok. Na spotkanie my mieszkańcy zaprosimy wszystkich, którzy chcą i mogą nam pomóc a zwłaszcza organizacje pozarządowe, władze gminy, sąsiadów z zaprzyjaźnionych miejscowości.
- Wspólnie z innymi m miejscowościami z gminy i z Pogórza Izerskiego opracujemy zasady wymiany doświadczeń i wspólnego działania dla jeszcze bardziej efektywnego realizowania Planu.
- Władze gminy będą uczestniczyły w spotkaniach organizowanych przez sołectwo, organizacje pozarządowe i aktywne grupy mieszkańców. Spotkania będą zwoływane przez bezpośrednio zainteresowane grupy, a ich tematem będą wspólne działania związane z realizacją Planu.

Sposoby monitorowania, oceny i aktualizacji planu.

- Monitorowanie będzie organizował i nadzorował Burmistrz przy współpracy z sołtysem.
- Monitorowane będą podstawowe zadania i przedsięwzięcia związane z realizacją Planu.
- Wyniki monitorowania będą przedmiotem corocznych sprawozdań z postępu realizacji Planu, składanego Radzie Gminnej i na zebraniu otwartym w miejscowości.
- Zarówno Rada jak i mieszkańcy oceniają realizację Planu, dokonają również identyfikacji słabych i mocnych stron realizacji Planu.
- Mieszkańcy, co 3 lata będą aktualizowali plan metodą uspołecznioną zgodnie z metodą przyjętą przy jego opracowaniu.
- Inicjatorem aktualizacji będzie Rada Sołecka przy współpracy Burmistrza i Rady Gminy.

Komunikacja społeczna.

- Burmistrz i sołtys jako główni animatorzy realizacji Planu, będą systematycznie informowali opinię publiczną o działaniach związanych z realizowanymi przedsięwzięciami. W tym celu ustalą między sobą zasady przekazywania informacji o podejmowanych działaniach.
- Główną formą informowania będzie lokalna prasa, radio, telewizja i Internet.
- Komunikaty będą kierowane do mieszkańców miejscowości i gminy (informacja wewnętrzna) jak również do odbiorców regionalnych i ogólnokrajowych (informacja zewnętrzna).

PLAN ODNOWY MIEJSCOWIŚCI WIEŻA

- Największy nacisk zostanie położony na informacje skierowane do odbiorców lokalnych.
- W przekazywaniu informacji do mieszkańców zostaną wykorzystane również środki przekazu zwyczajowo przyjęte w gminie (tablica ogłoszeń, informowanie na spotkaniach, informacja przekazywana przez sołtysów, itp.).
- Radni, mieszkańcy, zainteresowane osoby i podmioty będą miały bieżący dostęp do informacji o realizacji Planu. Ograniczeniem będą tylko przepisy prawa, określające zasady udostępniania informacji przez Urząd Gminy.

LITERATURA:

- **Mariusz Olczak „Gryfów Śląski i Gryf”**
- **Zbiory udostępnione przez mieszkańców.**
- **Zbiory udostępnione przez Eugeniusza Braniewskiego regionalisty dokumentującego przeszłość i historię powiatu lwóweckiego.**
- **Dokumenty sporządzone przez Urząd Miasta i Gminy Gryfów Śląski**

Przewodniczący Rady Miejskiej
Gminy Gryfów Śląski

Robert Skrzypek